

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 33/22
Luxembourg, 22. februar 2022

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v združenih zadevah C-14/21 in
C-15/21
Sea Watch

Po mnenju generalnega pravobranilca A. Rantosa so zasebne ladje, ki izvajajo redno dejavnost iskanja in reševanja na morju, lahko predmet nadzora spoštovanja mednarodnih standardov, ki ga zagotavlja država pristanišča

V skladu s pravom Unije država pristanišča lahko sprejme ukrepe zadržanja, če ugotovljene nepravilnosti očitno ogrožajo varnost, zdravje ali okolje

Sea Watch je neprofitna humanitarna organizacija s sedežem v Berlinu (Nemčija). Njen cilj je zlasti dejavnost iskanja in reševanja na morju in to dejavnost opravlja v mednarodnih vodah Sredozemskega morja z ladjami, katerih lastnik in upravljavec je. Med temi ladjami sta ladji Sea Watch 3 in Sea Watch 4, ki plujeta pod nemško zastavo ter sta bili certificirani kot „splošni – večnamenski tovorni ladji“. Poleti 2020 sta bili ladji – po izvedbi operacij reševanja in izkrcanju na morju rešenih oseb v pristaniščih Palermo (Italija) in Porto Empedocle (Italija) – predmet inšpekcijskih pregledov ladij, ki sta ju izvedli kapitaniji pristanišča teh dveh mest z utemeljitvijo, da sta zadevni ladji opravljali iskanje in reševanje na morju, čeprav nista bili certificirani za to, in sta na krov sprejeli veliko več oseb, kot je certificirano število. Z inšpekcijskima pregledoma so bile ugotovljene številne tehnične in operativne pomanjkljivosti, od katerih se je za nekatere štel, da očitno ogrožajo varnost, zdravje ali okolje, zato sta kapitaniji odredili zadržanje navedenih ladij.

Organizacija Sea Watch je po zadržanju ladij pri Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (deželno upravno sodišče za Sicilijo, Italija) vložila dve tožbi za razglasitev ničnosti, med drugim, obvestil o zadržanju in poročil o inšpekcijskih pregledih, ki sta bila opravljena pred izdajo teh obvestil. V utemeljitvi svojih tožb je organizacija Sea Watch v bistvu trdila, da sta kapitaniji, ki sta odredili te ukrepe, presegli pristojnosti, podeljene državi pristanišča, kot izhajajo iz Direktive 2009/16,¹ razlagane ob upoštevanju veljavnega običajnega in konvencijskega mednarodnega prava.

Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (deželno upravno sodišče za Sicilijo) je zato Sodišču predložilo vprašanja za predhodno odločanje, da bi se ugotovilo, ali se Direktiva 2009/16 uporablja za zadevni ladji in tudi, da bi se razjasnili pogoji in obseg pristojnosti nadzora države pristanišča ter pogoji za zadržanje ladje.

Generalni pravobranilec Athanasios Rantos v sklepnih predlogih, predstavljenih na današnji dan, meni, da **se Direktiva 2009/16 uporablja za ladje**, kot sta ti v postopku v glavni stvari, ki, čeprav sta bili **registrirani kot „večnamenski tovorni ladji“, opravljata dejavnost iskanja in reševanja na morju**. Namreč, **Direktiva 2009/16 se uporablja za vse ladje** in njihove posadke, ki pristajajo v pristanišču ali sidrišču države članice, da bi vzpostavile stik ladja/pristanišče. S področja uporabe te direktive sta izmed ladij, uporabljenih v negospodarske namene, izključeni le zelo posebni kategoriji ladij, na kateri je zakonodajalec želel omejiti izjemo.²

Ta ugotovitev je po njegovem mnenju potrjena s cilji **Direktive 2009/16**, in sicer s **prispevkom k občutnemu zmanjšanju števila pomorskih prevozov, ki se izvajajo s podstandardnim**

¹ Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (UL 2009, L 131, str. 57), kakor je bila spremenjena.

² In sicer javne ladje, uporabljane za negospodarske namene, in jahte za prosti čas, ki se ne uporabljajo v gospodarske namene (člen 3(4) Direktive 2009/16).

ladjevjem v vodah pod jurisdikcijo držav članic, zlasti zaradi izboljšanja varnosti, preprečevanja onesnaževanja ter bivalnih in delovnih razmer na ladjah.

Generalni pravobranilec v zvezi s **pogoji, ki upravičujejo izredni inšpekcijski pregled države pristanišča**, meni, da je očitno, da **lahko ladja, ki sistematično prevaža več oseb**, kot je največje število oseb, ki jih sme prevažati na podlagi svojih spričeval o varnosti, **v nekaterih okoliščinah pomeni nevarnost za osebe, lastnino ali okolje**. Taka okoliščina lahko načeloma pomeni „**nepričakovano okoliščino**“ in upravičuje „**izredni inšpekcijski pregled**“ v smislu Direktive 2009/16.³ **Vendar gre za preverjanje dejstev za vsak primer posebej, za katerega je pristojno nacionalno sodišče**, ki ne more biti omejeno na formalno ugotovitev razlike med številom prepeljanih oseb in številom oseb, ki se jih sme prevažati, temveč mora konkretno oceniti tveganja takega ravnanja, pri čemer je treba upoštevati **obveznost reševanja na morju**, ki je določena po mednarodnem običajnem pravu.⁴

V zvezi z **obsegom nadzora države pristanišča** generalni pravobranilec opozarja, da **se podrobnejši inšpekcijski pregled opravi, če po začetnem inšpekcijskem pregledu obstajajo „utemeljeni razlogi“ za domnevo, da stanje ladje ne izpolnjuje ustreznih zahtev mednarodne konvencije**. V obravnavanem primeru je „utemeljeni razlog“ dejstvo, da so bile pri pregledu spričeval in druge dokumentacije odkrite netočnosti. Tak inšpekcijski pregled ni omejen le na formalne zahteve, določene v spričevalih o klasifikaciji ladje, temveč se nanaša na skladnost te ladje z vsemi veljavnimi mednarodnimi običajnimi pravili o varnosti, preprečevanju onesnaževanja ter bivalnih in delovnih razmerah na ladji, ob upoštevanju dejanskega stanja ladje in njene opreme ter dejavnosti, ki jih ta ladja dejansko opravlja, in dejavnosti, za katere je bila klasificirana. Generalni pravobranilec ob pojasnilu, da v pravu Unije ali mednarodnem pravu danes ne obstaja klasifikacija ladij, ki opravljajo dejavnosti iskanja in reševanja na morju, poudarja, da okoliščina, da se ladja ne uporablja v skladu s svojimi spričevali, lahko pomeni kršitev zahtev v zvezi s skladnostjo ladje z zahtevami za obratovanje in zlasti nevarnost za osebe, lastnino ali okolje.

Generalni pravobranilec zato predlaga, naj se ugotovi, da lahko država pristanišča zagotovi spoštovanje ustreznih mednarodnih konvencij in zakonodaje Unije o pomorski varnosti, pomorski zaščiti in varstvu morskega okolja ter bivalnih in delovnih razmer na ladjah, ob upoštevanju dejavnosti, ki jih ladja dejansko opravlja, če tak nadzor ne posega v pristojnost države zastave glede klasifikacije ladje ali izpolnjevanja obveznosti reševanja na morju. **Zgolj dejstvo, da ladja sistematično opravlja dejavnost iskanja in reševanja na morju, te ladje ne odvezuje od izpolnjevanja zahtev, ki se zanjo uporabljajo na podlagi mednarodnega prava ali prava Unije**, in ne preprečuje, da bi bila ta ladja predmet ukrepov zadržanja na podlagi člena 19 te direktive, če krši ta pravila.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

³ V skladu s Prilogo I, del II, 2B, k Direktivi 2009/16 in členom 11 te direktive lahko država pristanišča na ladjah opravi izredne inšpekcijske preglede le, če obstajajo „zelo pomembne okoliščine“ oziroma „nepričakovane okoliščine“, ki so našteje izčrпно. Med nepričakovanimi okoliščinami je ta, da so „[l]adje [...] upravljali na način, nevaren za osebe, lastnino ali okolje“.

⁴ Obveznost reševanja na morju, ki jo ima kapitan ladje po mednarodnem običajnem pravu, je določena zlasti v členu 98 Konvencije o pomorskem mednarodnem pravu. Ta določba, naslovljena „Dolžnost nuditi pomoč“, v odstavku 1 določa: „Vsaka država nalaga poveljniku ladje, ki plove pod njeno zastavo, dolžnost, da v taki meri, kot je to mogoče brez resne nevarnosti za ladjo, posadko ali potnike: (a) pomaga vsaki osebi, ki jo najde v morju v življenjski nevarnosti; (b) gre z vso možno hitrostjo na pomoč osebam, ki so v nevarnosti, če je obveščen o tem, da so potrebne pomoči, kolikor se da od njega utemeljeno pričakovati tako delovanje; [...]“.

[Celotno besedilo](#) *sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.*

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793